

DE VADERLOZE MAATSCHAPPIJ

Jef De Vriese en Dirk Lemmens

Zijn er nog vaders in een maatschappij waar relaties meer en meer op de achtergrond geraken? Al te zelden zijn vaders er zich van bewust welk een invloed ze uitoefenen op de relatiebekwaamheid van hun kinderen en op hun godsbeeld.

Hier ligt een levensbelangrijke taak voor de gemeente van Jezus Christus: vaders stimuleren om wegwijzers te zijn naar de Vader.

De vraag is natuurlijk of wij daarvan een prioriteit willen maken.

RELATIES, EEN ACTUEEL THEMA

In de hele geschiedenis van de mensheid zijn er nooit zoveel mogelijkheden geweest om relaties uit te bouwen. Waar vroeger een werkweek van vijftig tot tachtig uur heel gewoon was, is er nu een zee van tijd beschikbaar om relaties aan te knopen en te onderhouden. Onderwijsprogramma's verschuiven hun accent van het verwerven van verstandelijke kennis en inzicht naar het ontwikkelen van sociale vaardigheden. Omgang met anderen, functioneren in groepsverband en sociale interactie worden hemelhoog geprezen. Om de haverklap verschijnt er een boek over huwelijk, gezin, ouder - kind relaties, communicatie, enzovoort. Het lijkt wel of onze maatschappij in grote mate geobsedeerd wordt door relaties. Hoe worden relaties aangeknoopt? Hoe worden ze in stand gehouden? Dit zijn brandende vragen. Goede en duurzame relaties zijn het hoogste goed geworden.

Zijn al deze mogelijkheden een uiting van hoop? Of zijn ze een teken aan de wand? Is het niet vaak zo dat een onderwerp pas besproken wordt wanneer het een probleem geworden is? Hangt de opkomst van de groene partij niet samen met de verloedering van de natuur? Waarom is het nodig dat de regering een jaar uitroept van het dorp? Waarom een jaar van het kind? Waarom een sportjaar? Waarom? Omdat het onderwerp van de dag meestal ook het probleem van de dag is.

Het feit dat vaders van nu gemiddeld twintig uur per week meer hebben om aan hun gezin te besteden dan de vaders van toen, is blijkbaar geen garantie dat ze dat ook doen. Nooit is de maatschappij meer vaderloos geweest dan nu. Wellicht is dit slechts een symptoom van een ander probleem: de relatieloze maatschappij. En wellicht is dit slechts een symptoom van een ander probleem: de individualistische maatschappij. En wellicht is dit slechts een symptoom van een ander probleem: de maatschappij zonder God.

Oorspronkelijk verschenen in Tijdschrift voor Pastorale Counseling

1ste jaargang, 2de kwartaal 1989, nr. 2, p 23-27

© Centrum voor Pastorale Counseling v.z.w.

U kunt dit artikel voor persoonlijk gebruik downloaden en printen in de layout waarin het zich bevindt. Kopiëren voor gebruik in eigen gemeente, bijbelstudiegroep, etc., is toegestaan. Kopieën mogen niet verkocht worden voor een bedrag dat hoger is dan de werkelijke kopiekosten. Het is niet toegestaan in de tekst wijzigingen aan te brengen of delen van de tekst afzonderlijk te publiceren. Voor overname van de tekst via een tijdschrift, nieuwsbrief, reader, cursus, website, digitale drager of enige andere publicatie is toestemming vereist. Mail: info@devriese.eu. Website: www.devriese.eu

GENERATIE ZONDER RELATIE

Onze maatschappij wordt steeds minder relationeel, en meer en meer individueel. Dat is op alle vlakken waar te nemen. Waar zijn de zomeravonden dat de hele straat 's avonds gezellig buiten zat, de stoel geleund tegen de huisgevel? Nu zit iedereen voor de televisie. Waar is de tijd dat gezelschapsspelen en groepssporten de kameraadschap bevorderden? Nu loopt de jogger met de walkman op zijn hoofd. Waar is de tijd dat de kinderen zorgden voor hun bejaarde ouders en dat in één huis verschillende generaties woonden? Nu hebben we opberghuizen voor oude en ziek mensen. Waar is de tijd dat een herberg een gesprek- en ontmoetingsplaats was voor het dorp? Nu hebben we donkere dancings met keiharde muziek. Nooit werd het individu zo geïsoleerd als in onze tijd. Nooit is de reclame zo gericht geweest op het persoonlijk individueel genot. De mens wordt een steeds kleiner eiland. Zijn we beland bij het 'failliet' van onze relaties?

SECULARISATIE

De isolatie is een vrucht van de secularisatie. Natuurlijk draagt het humanisme allerlei positieve en zelfs 'christelijk' waarden hoog in haar vaandel. Verkondigt het humanisme niet het respect en de waardering voor de ander? Hoe 'christelijk' dit ook mag lijken, de wortel ervan is zeer nefast. Is de kerngedachte immers niet de autonomie van de mens? De mens als maatstaf van alle dingen. Het individu als maatstaf van zijn eigen leven. De norm van zijn leven is 'ik denk' en 'ik voel'. Wat 'ik denk' en wat 'ik voel' is het goede voor mij. "Ik ben een god in 't diepst van mijn gedachten, en zit in het binnenste van mijn ziel ten troon", schrijft Kloos. De mens als god, die zonder God, zichzelf verzorgt, en de ander verwaarloost, vaak ten koste van de ander, nooit ten koste van zichzelf. Het respect voor het individu mondt vaak uit in een opeisen van de eigen rechten. Het humanisme kent de weg van de zelfverloochening en de zelfontleding niet. Hoe kan onze seculiere maatschappij ooit deze weg bewandelen: *"Laat die gezindheid bij u zijn, welke ook in Christus Jezus was, die, in de gestalte Gods zijnde, het Gode gelijk zijn niet als een roof heeft geacht, maar zichzelf ontledigd heeft, en de gestalte van een dienstknecht heeft aangenomen..."* (Efeziërs 2:5-7)

Iemand zegt: "Ik hou van jou", maar bedoelt: "Ik voel mij goed bij jou". Iemand zegt: "Het is voor je eigen bestwil dat je naar het bejaardentehuis gaat", maar bedoelt: "Ik kan niet voor je zorgen, dat kost mij te veel inspanning". Iemand zegt: "Ik heb nu geen tijd om met de kinderen te spelen", maar bedoelt: "Als ik nu met de kinderen speel moet ik mijn eigen verlangens opzij zetten, en dat doe ik liever niet". Iemand zegt: "Schatje, ik moet even deze fout in het computerprogramma oplossen, ga alvast alleen slapen", maar bedoelt: "Deze machine heeft mij zo in de ban dat ze mijn totale aandacht en concentratie opsorpt. Ik ben er door geknecht en ze neemt een belangrijker plaats in dan jij". Iemand zegt: "Ik voel niets meer voor jou, het is voor ons allebei beter dat we uit elkaar gaan", maar bedoelt: "Ik ben niet bereid om je lief te hebben met de liefde die Jezus had".

Duurzaamheid in relaties blijkt voor velen ongrijpbaar te worden. "Ik hou van jou en ik blijf je eeuwig trouw", klinkt voor velen ouderwets en belachelijk in de oren. Waar vroeger iedereen schrok als de woorden abortus, homofilie, echtscheiding,

Oorspronkelijk verschenen in Tijdschrift voor Pastorale Counseling

1ste jaargang, 2de kwartaal 1989, nr. 2, p 23-27

© Centrum voor Pastorale Counseling v.z.w.

U kunt dit artikel voor persoonlijk gebruik downloaden en printen in de layout waarin het zich bevindt. Kopiëren voor gebruik in eigen gemeente, bijbelstudiegroep, etc., is toegestaan. Kopieën mogen niet verkocht worden voor een bedrag dat hoger is dan de werkelijke kopiekosten. Het is niet toegestaan in de tekst wijzigingen aan te brengen of delen van de tekst afzonderlijk te publiceren. Voor overname van de tekst via een tijdschrift, nieuwsbrief, reader, cursus, website, digitale drager of enige andere publicatie is toestemming vereist. Mail: info@devriese.eu. Website: www.devriese.eu

zelfmoord, of euthanasie genoemd werden, zijn deze woorden nu een onuitroeibaar deel van onze dagelijkse woordenschat geworden. Zij zijn het kenmerk van de relatieloze maatschappij? Is abortus niet het voorkomen van een relatie? Is homofilie niet het neigen naar of het aangaan van een ontaarde relatie? Is echtscheiding niet het afbreken van een duurzame relatie? Is zelfmoord niet het ontvluchten van verantwoordelijkheden in relaties? Is euthanasie niet het beëindigen van een relatie die geen winst meer oplevert? De maatschappij zonder God, heeft er geen behoefte aan om goddelijke waarden als liefde, trouw, eerbied voor het leven, enzovoort, te handhaven of na te streven. De mens zonder God, heeft alleen behoefte aan zichzelf. Relaties hoeven voor hem niet duurzaam te zijn. De vaardigheden en persoonlijkheidskenmerken om ze duurzaam te houden worden noch aangeleerd, noch nagestreefd. Inderdaad: het 'failliet' van de relaties, maar ook het 'failliet' van de relatiebekwaamheid; de vrucht van het individualisme, van het egocentrisme, van het egoïsme; de vrucht van de goddeloosheid in de letterlijke betekenis van het woord: zonder God.

RELATIELOOS, VADERLOOS

Het gezin, de kring van de meest intieme relaties, staat in de maatschappij die het leggen van relaties verleert het meest onder druk. Sommige profeten voorspellen zelfs het einde van het huwelijk. Hun profetie gaat alvast gedeeltelijk in vervulling. Er zijn schattingen dat vijfenzeventig procent van de tegenwoordig gesloten huwelijken met echtscheiding te maken zullen hebben. Als deze voorspelling klopt, betekent dit dat er in de toekomst meer kinderen opgevoed zullen worden door stiefvaders en stiefmoeders dan door hun eigen ouders. Vader verdwijnt letterlijk. Hij wordt een weekend-papa. Sommige weekend-vaders negeren hun kinderen volkomen. Het contact wordt verbroken. Andere 'kopen' de gunst van hun kinderen met speelgoed. Ze verwennen hun kinderen om hun genegenheid te winnen. De kinderen zijn de inzet van de strijd tegen hun ex-vrouw. Zelfs als de ontmoetingen met vader goed verlopen, kan hij nooit de vaderrol spelen die nodig is om de kinderen een evenwichtige opvoeding te geven waarin warmte en discipline harmonieus in liefde gecultiveerd worden. Vader is geen vader meer.

Maar ook als vader nog thuis is, wordt hij vaak opgeslorpt door allerlei activiteiten: de televisie, een hobby, het verenigingsleven, de kerk, de krant, enzovoort. Vaders besteden meer tijd en aandacht aan het journaal dan aan hun kinderen. Ook al is vader thuis, hij is reeds lang verdwenen. Vaders, moeders en kinderen leven naast elkaar, niet met elkaar, in hetzelfde huis. Sommige gezinnen doen ook geen enkele moeite om het gezinsleven te stimuleren. Er zijn er, bijvoorbeeld, die hun kinderen veel zakgeld geven, zodat ze de straat op kunnen. Ondertussen gaan pa en ma hun eigen gang. In zekere zin worden sommige kinderen 'betaald' om geen gezinsrelaties aan te gaan.

Een wetenschappelijk onderzoek leidt tot alarmerende bedenkingen. Aan een groep vaders werd gevraagd hoeveel tijd ze dagelijks besteedden aan het spelen met hun jonge kinderen. Het gemiddelde antwoord was vijftien à twintig minuten. Om dit antwoord te controleren bevestigden de onderzoekers microfoons aan de kledij van de vaders, waardoor ze de kontakten van de vaders met de kinderen konden registreren. De resultaten waren ontstellend. Deze vaders brachten gemiddeld zevenendertig seconden per dag met hun kinderen door. Deze

Oorspronkelijk verschenen in Tijdschrift voor Pastorale Counseling

1ste jaargang, 2de kwartaal 1989, nr. 2, p 23-27

© Centrum voor Pastorale Counseling v.z.w.

U kunt dit artikel voor persoonlijk gebruik downloaden en printen in de layout waarin het zich bevindt. Kopiëren voor gebruik in eigen gemeente, bijbelstudiegroep, etc., is toegestaan. Kopieën mogen niet verkocht worden voor een bedrag dat hoger is dan de werkelijke kopiekosten. Het is niet toegestaan in de tekst wijzigingen aan te brengen of delen van de tekst afzonderlijk te publiceren. Voor overname van de tekst via een tijdschrift, nieuwsbrief, reader, cursus, website, digitale drager of enige andere publicatie is toestemming vereist. Mail: info@devriese.eu. Website: www.devriese.eu

zevenendertig werden verdeeld over twee à drie kontakten die elk tien tot 15 seconden duurden.

Moeten wij verwachten dat kinderen in zevenendertig seconden per dag leren wat een goede relatie is? Kan het in die zevenendertig seconden relatievaardigheden aanleren en ontwikkelen? Gedurende de meest kwetsbare jaren van de kindertijd, ondergaat een kind meer invloed van de televisie dan van zijn vader. Vader loopt nog rond in het huis, maar hij is er niet meer... De huizen zijn leeg. De warmte is weg. Het kind is alleen. Het wordt ouder en verlaat het huis, naar een ander huis, met een jongen of het meisje om van te dromen. De droom duurt niet lang, want in dat nieuwe huis wonen twee mensen die niet weten wat communicatie is. Ze weten ook niet hoe zichzelf te geven. En zo wordt ook dat nieuwe huis erg leeg. De relatieloze maatschappij maakt vaderloze kinderen die relatieloze mensen zijn. De cirkel is rond.

VADERBEELD

Met welk vaderbeeld lopen kinderen rond? Wat denken ze als ze horen dat God een Vader is? De oudere generatie is opgegroeid in een familiebeeld waarbij vader de gezagsfiguur was. Vader was autoriteit. Vader strafte. Deze generatie ervaart God als de rechter die voortdurend met de wet zwaait en oordeelt. Het is een generatie geworden die belast is met schuldgevoelens. Hoe weinig ervaring heeft ze met de lieflijkheid en de zachtmoedigheid van God. Hoe moeilijk hebben ze het om te geloven dat God, door Jezus Christus, werkelijk alle zonden vergeeft. God als Vader boezemt angst in. Hoe weinig inzicht is er in Zijn erbarmen. Ondanks deze eenzijdige kijk op God als Vader, is deze generatie wel aanspreekbaar op het vaderbegrip. Ze weten wat een vader is. Ze weten dat God een Vader is. Ze hechten belang aan trouw, want ze weten dat God trouw vraagt.

En de huidige generatie? Hun vaderbeeld, is veeleer de afwezigheid van een vader. Vader is er niet. Vader heeft geen betekenis. Hij straft niet, maar hij is ook niet emotioneel betrokken in de positieve zin. Voor deze generatie is God als Vader dood. God is er voor hen niet meer. Ze hebben geen schuldgevoelens, want er is geen autoriteit meer. De wet bestaat niet. Het verdwijnen van de wet geeft hen echter ook geen warmte of geborgenheid. Ze staan alleen, zonder mensen, zonder God. God is afwezig.

Is dat niet het punt waar Satan de mens wil hebben?

DE WEG TERUG

De enige weg terug is de weg naar de Vader. Als wij in onze maatschappij opnieuw vaders willen, dan moeten wij beginnen met de vaders in onze kerk. De maatschappij zal geen vaders voortbrengen. Dat is onze roeping en onze verantwoordelijkheid, als gemeente van Jezus Christus. Onze vaders kunnen pas vaders zijn, wanneer ze zich spiegelen aan dé Vader. Onze hemelse Vader heeft tijd voor ons. Hij is bewogen en geeft aandacht. Hij zorgt voor ons en voedt ons op in de gerechtigheid. Zo'n vaders heeft de kerkgemeenschap nodig. De levensstijl van een christen vader ten opzichte van zijn kinderen, kan voor deze maatschappij een getuigenis zijn van hoe God met zijn kinderen omgaat. Dit getuigenis brengt mensen tot inkeer en tot erkenning van de Waarheid. Zo

Oorspronkelijk verschenen in Tijdschrift voor Pastorale Counseling

1ste jaargang, 2de kwartaal 1989, nr. 2, p 23-27

© Centrum voor Pastorale Counseling v.z.w.

U kunt dit artikel voor persoonlijk gebruik downloaden en printen in de layout waarin het zich bevindt. Kopiëren voor gebruik in eigen gemeente, bijbelstudiegroep, etc., is toegestaan. Kopieën mogen niet verkocht worden voor een bedrag dat hoger is dan de werkelijke kopiekosten. Het is niet toegestaan in de tekst wijzigingen aan te brengen of delen van de tekst afzonderlijk te publiceren. Voor overname van de tekst via een tijdschrift, nieuwsbrief, reader, cursus, website, digitale drager of enige andere publicatie is toestemming vereist. Mail: info@devriese.eu. Website: www.devriese.eu

kunnen zij op hun beurt vader zijn, naar het voorbeeld van hun Vader, maar ook met de mogelijkheden die God geeft om zo'n vader te zijn. De Schrift zegt dat de liefde van God in de harten van de gelovigen is uitgestort (Romeinen 5:5). Alleen die liefde is in staat om van een individualistisch ingesteld mens een gevend mens te maken.

EEN KWESTIE VAN PRIORITEIT

Wie vader wil zijn, moet daar voor kiezen. Doeltreffend vaderschap kan pas beginnen als vader er ook een prioriteit van maakt om in zijn gezin dat klimaat na te streven waarin een kind zich ten volle kan ontplooien.

Laat ons nu maar persoonlijk worden. Bent u als vader bereid om alles te doen wat in uw mogelijkheden ligt om met uw kinderen een intieme relatie aan te gaan? Dit gaat u iets kosten: minder televisie, minder hobby, minder luiers op zondagnamiddag, minder voldoen aan uw eigen behoeften. Bent u echt bereid om die prijs te betalen? Als u hieraan twijfelt, denk dan maar eens na over de vruchten die een goede beslissing zou kunnen hebben in uw gezin en in het leven van uw kinderen.

Kinderen worden zelden beïnvloed door woorden. Ze worden geboeid door daden. Er wordt wel eens gezegd: "De appel valt niet ver van de boom", of, "Zo de vader, zo de zoon", of, "Woorden wekken, voorbeelden strekken". De boodschap is duidelijk: kinderen leren door het voorbeeld van hun ouders. Hoe om te gaan met het geven en ontvangen van genegenheid, hoe te reageren op crisissituaties, hoe geld te beheren, hoe goed te communiceren, hoe te reageren op afwijzing, hoe gevoelens onder controle te houden, samengevat, hoe te leven, gebeurt grotendeels door een leerproces in de praktische omgang van de familiekring. Uw levensstijl zal in grote mate hun levensstijl worden.

Dit voorbeeld kunnen ze pas zien, wanneer u ook echt tijd met hen doorbrengt. In onze drukke tijd, worden we overspoeld met allerlei activiteiten. Wanneer onze agenda overvol staat, stellen we pas de vraag wanneer we nog thuis zijn. Doeltreffend vaderschap gaat anders tewerk. Bent u bereid om de volgende opdracht uit te voeren?

Neem uw agenda en vul de volgende dingen in. Schrijf eerst op welke tijd u met God zult doorbrengen. Hoeveel tijd krijgt God van u per dag? Als die tijd ingevuld is, stel uzelf dan de vraag hoeveel tijd de relatie met uw partner nodig heeft. Hoeveel avonden in de week wilt u met elkaar bezig zijn? Wat denkt uw partner hiervan? Met een paar uurtjes per week kunt u geen relatie opbouwen! Schrijf de nodige tijd in uw agenda. Noteer vervolgens alle tijd die u nodig hebt om met de kinderen een fijne relatie te ontwikkelen, zodat er in het gezin voldoende warmte en geborgenheid komt en zodat ze de tijd krijgen om in het contact met u een voorbeeld te zien voor hun leven. Hoeveel tijd hebben uw kinderen daarvoor nodig? Wanneer u deze tijd allemaal invult, hebt u wellicht nog maar weinig tijd over voor de televisie, de sportvereniging, of wat dan ook. Maar zoals gezegd, het is een kwestie van prioriteit! Uit uw agenda zal blijken of u meewerkt aan de vaderloze maatschappij of niet.

Oorspronkelijk verschenen in Tijdschrift voor Pastorale Counseling

1ste jaargang, 2de kwartaal 1989, nr. 2, p 23-27

© Centrum voor Pastorale Counseling v.z.w.

U kunt dit artikel voor persoonlijk gebruik downloaden en printen in de layout waarin het zich bevindt. Kopiëren voor gebruik in eigen gemeente, bijbelstudiegroep, etc., is toegestaan. Kopieën mogen niet verkocht worden voor een bedrag dat hoger is dan de werkelijke kopiekosten. Het is niet toegestaan in de tekst wijzigingen aan te brengen of delen van de tekst afzonderlijk te publiceren. Voor overname van de tekst via een tijdschrift, nieuwsbrief, reader, cursus, website, digitale drager of enige andere publicatie is toestemming vereist. Mail: info@devriese.eu. Website: www.devriese.eu

ACTIE

Gebruik de volgende tips als een richtlijn van mogelijkheden. Ik zal een vader zijn voor mijn kinderen door:

1. Een boek te lezen over het vaderhart van God, zodat ik een beter beeld krijg van wat een goede vader is en van wat hij doet.
2. Ontspanning te bedenken waarvan wij als gezin kunnen genieten. Deze activiteiten mogen ons niet isoleren (bijvoorbeeld geen televisie kijken), maar moeten het onderling contact bevorderen (bijvoorbeeld een gezelschapsspel).
3. Als ik moe ben en liever wil rusten, toch te luisteren naar wat de kinderen komen vertellen over hun schooldag.
4. Aan mijn partner te vragen wat ik voor de kinderen kan doen.
5. Niet ongeduldig te worden wanneer de kinderen niet onmiddellijk gehoorzamen, maar te beseffen dat God met mij ook geduldig is.
6. Geen dingen te eisen die bij mijn kinderen een wortel van bitterheid doen groeien.
7. Aan alle kinderen de nodige aandacht te geven, zonder de één of de ander te bevoordelen.
8. Minstens twee keer per week zelf het initiatief te nemen om met hen te spelen.
9. Hun gehoorzaamheid niet als vanzelfsprekend te nemen, maar hen te bemoedigen en te prijzen wanneer ze zich goed gedragen.
10. Interesse te tonen in hun gedachten en gevoelens, ook al kan ik die niet begrijpen of vind ik ze kinderlijk, zodat ik ook dagelijks doelgericht voor hen kan bidden.
11. Een lijst te maken van hun sterke en hun zwakke punten en deze lijst gebruiken als een gebedslijst.
12. Hun verjaardag op tijd te herinneren en samen met mijn vrouw bespreken hoe we hen zullen verrassen.
13. Er voor te zorgen dat zij voldoende zakgeld hebben: niet te weinig, maar ook niet teveel.
14. Mij te interesseren in hun schoolactiviteiten door minstens één keer per week iets te vragen over de school.
15. Tijdens het weekend minstens één keer met hen gezellig in de zetel te zitten en naar een TV-programma te kijken dat zij leuk vinden. Of door mijn programma niet te bekijken, maar aan hen de keuze te laten wat ze willen zien.

Oorspronkelijk verschenen in Tijdschrift voor Pastorale Counseling

1ste jaargang, 2de kwartaal 1989, nr. 2, p 23-27

© Centrum voor Pastorale Counseling v.z.w.

U kunt dit artikel voor persoonlijk gebruik downloaden en printen in de layout waarin het zich bevindt. Kopiëren voor gebruik in eigen gemeente, bijbelstudiegroep, etc., is toegestaan. Kopieën mogen niet verkocht worden voor een bedrag dat hoger is dan de werkelijke kopiekosten. Het is niet toegestaan in de tekst wijzigingen aan te brengen of delen van de tekst afzonderlijk te publiceren. Voor overname van de tekst via een tijdschrift, nieuwsbrief, reader, cursus, website, digitale drager of enige andere publicatie is toestemming vereist. Mail: info@devriese.eu. Website: www.devriese.eu

16. Samen met mijn vrouw duidelijke afspraken te maken betreffende welke soort ontspanning we voor hen goed vinden, en welke we afkeuren.

17. Er tijdens de maaltijden aandacht aan te besteden dat ik met ieder kind een kort gesprekje over één of ander onderwerp voer.

18. Hun regelmatig een mopje te vertellen.

19. Hen mee te nemen naar ....., omdat ze het fijn vinden met mij mee te gaan.

Dit zijn slechts enkele mogelijkheden. Er zijn er veel meer te bedenken. Neem, bijvoorbeeld, 1 Korinthiërs 13, het hoofdstuk van de liefde in de Bijbel. Zoek voor elk kenmerk van de liefde die Paulus beschrijft een concrete toepassing, zodat u de lijst kunt aanvullen. Uw eerste toepassing zal dus beginnen met: "Ik zal lankmoedig (geduldig) zijn met mijn kinderen door....". Ga zo verder met alle andere kenmerken.

Maakt u er een prioriteit van om vader te zijn? Dan wensen wij u de Zegen van de Vader toe.

Oorspronkelijk verschenen in Tijdschrift voor Pastorale Counseling

1ste jaargang, 2de kwartaal 1989, nr. 2, p 23-27

© Centrum voor Pastorale Counseling v.z.w.

U kunt dit artikel voor persoonlijk gebruik downloaden en printen in de layout waarin het zich bevindt. Kopiëren voor gebruik in eigen gemeente, bijbelstudiegroep, etc., is toegestaan. Kopieën mogen niet verkocht worden voor een bedrag dat hoger is dan de werkelijke kopiekosten. Het is niet toegestaan in de tekst wijzigingen aan te brengen of delen van de tekst afzonderlijk te publiceren. Voor overname van de tekst via een tijdschrift, nieuwsbrief, reader, cursus, website, digitale drager of enige andere publicatie is toestemming vereist. Mail: info@devriese.eu

Website: www.devriese.eu